

ی لا ثلاثا داوما بسحب موهفما تمسقة: ١ه بانذ
 ن لا اهتبرم ی ف و ا تیفیقده تمسقة، عنتمما و بجاو لا
 باجیلا و ا مدعلا و دوجولا ی فرطه وررض لامتحا
 ی هو ته حیرقلا ته حصع م رابتعلا ان ع طقاسد بسلا و
 لومحم ی ا ی لا س ایقلاب تاموهفما عیمج ی ف تهیراج
 ناک.

١ه اجنیا رد دنوخا موحرم، بلطم ل ابند ١ه
 ی م هامتنیمه ابار ثحب و دنراد هراشا هتکنه کی
 رد ثلاث داوم نیب ی وهام قارتفا مدعنا و . دننک
 قیداصم ن آرد ثلاث داوم نیا هکی قیداصم عیمج
 ناکما کی و میتشاد تروررضه کیام . دوری م راکب
 توبث دکآت زاتسا ترابع تروررضه عانتما کیو
 لامتحا مدع هکی و حذ ١ه عوضوم ی ارب لومحم
 ترابع عانتما و . دننک ادیپ عرضت و ا رد فلاخ
 ١ه عوضوم ی ارب لومحم توبث مدع دکآت زاتسا
 . دشابه تشادندوجو و ا رد فلاخ لامتحا هکی و حذ
 بلس؛ تسانیدکآت بلس ی انعم ١ه م ه ناکما و
 رد عوضوم و لومحم نیب تبسند و لمد دکآت
 ناکما ی انعم نیا، بلس تهجد رد و باجیا تهجد
 رد هکی میسقت هوحذ و . تروررضه و عانتما و دوب
 دراد دوجو اجنیا

رصد ١ه میسقت کی میسقت نیا دنیا مرفی م
 رما ی لقع رصد رد هکنیا تهجد ١ه . تسان ی لقع
 نیضیقند دحا توبث مدع و توبث نیب رادم رنأد

تباڌار یی یا هلاسم کی میهاو خبام رگا . دود دهاو خ
 نیضیقن ل ابد هبی لقع ر صرد مینکی فی فذ ای مینکب
 ، هیضقت و صکی نیضیقن دحا تو بڌا ب میدرگی م
 می ادیپ هیضقن آ فی فذ ؛ رگید فرطوا عافترا ابو
 ود نیازا یی لاذ رمانیا «عاج دیز» رد دوشد
 مدعای ؛ تساتباڌ دیزی اربعی جمه کنیا ای تسیند
 دوشیم نیابوخ ؛ تساتباڌوا اربعی جم
 نیضیقن .

؛ ترورضی کی میراد هدام هسام اجنیا رد
 رما زیند اجنیا . ناکما موسد و ؛ تساعانتما یکی
 نیضیقن نیب و تساتابڌا و فی فذ نیب رادم رڌاد
 دگات ای عوضوم اربعلومحه کم میوگی م . تسا
 وارد فلاخلامتحامدعهکی و حذ هب دراد دوجو
 دشاب روطنیا رگا ؛ تسیند روطنیا ای درادن قرطه
 هچ لاماد میرانگی م ترورضار نیامسا
 هیطرشد ترورض هچ ، دشاب هیفصو ترورض
 هیتاذ ترورض ای دشاب هیلزا ترورض ای ؛ دشاب
 دنکی منی قرف دشاب مادکره ؛ دشاب

ای اربعلومحه کی رگید فرطرد تقون آ
 ای تسامسقه ود ، درادن ی تابڌا ترورض عوضوم
 و افلاخ هکنا ای دراد ترورض و افلاخ هکنیا
 ترورض و افلاخ رگا ؛ درادن ترورض مه
 و افلاخ رگا ، عانتما : دنیوگی م دشاب هتشاد
 اما . ناکما : دنیوگی م نآ هب دشاب هتشاد ترورض
 دشاب هتشاد دوجو مه ی رگید مسقه کی هکنیا لاماد
 ترورض رد فلاخ قرطه مدعزا دشاب ترابعه کی
 هکی فذ ترورض رد فلاخ قرطه مدعو تو بڌ
 بوخ ؛ مدعو دوجو ترورض زاتساترابع
 هب زاینرگید نیام ؛ تسانلاطبلا حضاورگید نیام

در اذ دل ید

ایاضق رد رتشیب هدام هس نیاربانب سپ
و تساعانتما یکیو ترورضی کی. در اذ دوجو
نیا ایاهکتسا نیار د تبصلااد. ناکما موس
ی مایاضق همه رد ناکما و عانتما و ترورض
هظحلامامی تقو. دنیا ی مایاضق یضعبرد ای، دنیا
نآمدوخ نیب فراعتم هک ار ییایاضق مینکی
کیزالکشم یا هیضق ره هک مینیبی م، تساع
و فرطنیا عوضوم؛ تساعی لومحم و ی عوضوم
کیو تساعی ئادتبم کی؛ فرطنیا م لومحم
رد؛ تساعی لات کی و تساعی مدقم کی؛ یربخ
دیابلومحم و عوضوم نیب و بهیطرشد ایاضق
ره رد هیضق نیالاد دشاب هتشاد دوجو ی تبسذ
؛ دشاب هتشاد دوجو دهاوخی م ی نرف ره رد و ی ماع
ی ایاضق و قطنم رد؛ دشاب هتشاد دوجو هفسلف رد
هتشاد دوجو هقفر د؛ دشاب هتشاد دوجو ی قطنم
دشاب.

هبیغلا هجاو مایصلا هجاو هلاصلا» دننام
ی ایاضق اه نیا «مارد همهتلا مارد انزلا، مارد
:دننام دشاب هیلوصا ی ایاضق رد ای. دنتسه هیهقف
ای کذل اثما و، هیظف ی ایاضق، هیفرع تارواحم
و اجورز هعبرلاا» :لثم دشاب ی ضایر ی ایاضق رد
هلا ثلثما» :لثم، دشاب ی سذنه ی ایاضق رد ای «درف
مولع ی ایاضق رد ای» عبرا ایاوز هلا و ثلاث ایاوز
اذه جلاعید اود» لثم روظنیمه مه نآ دشاب ی بط
رد ی لک روطب. «ضرملا اذه جلاعیلا و ضرملا
ی تبسذ کی لومحم و عوضوم نیب ای ایاضق عیمج
بوخ؛ دود دهاوخذ هس نیار زای لاذ هک دراد دوجو
تساع نشور نیا

لومحم نیا ای هکتسا نیا رد تبحصل احد
 دراد عانتما ای عوضوم نیا یارب دراد تروررض
 نیا سپ. دراد ناکما ای، عوضوم یارب لومحم
 رگید مءنودی مءءکب بصاصتخا ثلاث داوم
 دیایم راکب ثلاث داوم نیا موءء هم هر د؛ درادن
 موءء نیا هک ییاجنآ زا بوخ
 نید تبسناً عبط، تسا توافتم ناشتاعوضوم
 فالاتخا شوختسد مه عوضوم نید و لومحم
 هن «فالاتخا شوختسد» زا روظنم؛ دشدهاوخ
 هکلب؛ دوشبل یدبت تروررض لا هب تروررض هکنیا
 دنکیم قرفنآ تیفیک

تسا دوجو زا ثحب هک هفسلف مءء عوضوم و
 ی تقو. دنوشی میبایز را دوجو ظاحل هب ایاضقاً عبط
 ،ءی شد کب دوجو هب عجار مینکی م ثحب ام هک
 کب یارب هفسلف رد ار ی لومحم دوجو میهاوخی م
 ءامسا دوجو زا مینکی م ثحب ی تقو؛ مینک تباث ءی شد
 یارب میهاوخی م ار ی لومحم دوجو ،ی هلا تافصد و
 میراهق هفسد میراهق هوق ه الله ل ه» مینک تباث اهنیا
 و ا هاید و هر دق و کاردا و مءء ه دوجوم لکل ه
 ه دوجوم تانیعتم لک» ل اثم بابنم دینک ضرف» لا
 و ا تاذلاب دوجوم الله ل ه، ریغلاب ه دوجوم و ا تاذلاب
 ی تلاومحم مامت» لا ما کیرش لله ل ه. ریغلاب دوجوم
 هب هچ؛ ش دوزخ تاعوضوم یارب هفسلف رد ام هک
 ی ثلاث و یوناث میسقت هب ای و دوجو ی لوا میسقت
 هب ی نعید. تسا دوجو ظاحل هب مینک تباث میهاوخی م
 میرادن تیهام اب ی راک ام هفسلف رد رگید ترابع
 هک تسا دوجو زا ام ثحب؟ تسیچ تیهام نیا هک
 و؟ تسیند ای تسا ققحتم چراخر د ایآ دوجو نیا
 دشاب تیهام هک ش عوضوم نید و دوجو نید تبسند
 مینکی م نیا زا ثحب ام؟ تسا ی تبسند هچ

هتکن نیا نعی تسا مهم بلیخ هلاسَم نیا)
هشقانم دروم هلاسَم نیا ادعب هک تسا ی مهم هتکن
دیاب هک تسه اجنیا رد ی بلاطم و دریگی م رارق
(دوشب ضرع

زا تبحص هفسلف ثحب رد ام ی لک روطب
مزاول؟ دنانهوگچ تایهام هک مینکی مند تایهام
هب طوبرم تایهام ثحب؟ تسا هنوگچ تایهام
رگید مولء هب طوبرم تایهام ثحب؛ تسین هفسلف
کیزیفل ناسم هب تسا نکم هک دینک ضرع. تسا
ی یایمیک مولء و ی میشد ل ناسم هب دشاب طوبرم
ل ناسم هب و دشاب طوبرم ایفارغج هب دشاب طوبرم
کاردار تایهام ام هکنیا. دشاب طوبرم ی عیبط
ناوید نیا هکنیارد. درادن ی طبر هفسلف هب، مینکب
طوبرم، تسا تاناوید زا ی اهلوقم هچ رد ل خاد
هب ناسنا هک تسا مزلا اجنیا رد. تسین هفسلف هب
و. دشاب هتشاد علاطا کذلک اثما و ی عیبط مولء
دهاوخب تاناوید ماسقا زا ی کیل خادار ناوید نیا
نم هدام عی شلا اذه» هک دینک ضرع هکنیا ای دنکب
درادن ی راک هفسلف هب نیا «داوملا نم عون ی ا

بیکرت و هیزجت ار ی ش نیا دیهاوخب رگا
ی شد کیتیهام نا دننام و ی میشد مولء اب دیاب دینک
زا هک دینک ضرع تیهام نیا. دیرواید تسدب ار
و هیزجت ی تیعضو هچ هب ار تفذ و تسا تفذ
هفسلف هب؟ دوشب هدام هب لیدبت ات دنکی م لیلحت
!تسین طوبرم

ثحب هفسلف رد ام ی لک روطب نیاربانب سپ
و تایهام دوجو زا ثحب مینکی مند تایهام زا
زا ثحب و. مینکی م ل عاج اب دوجو نیا طابتر
ی تبسن هچ هک، مینکی م تیهام اب دوجو نیا تبسن

؟دراد ناکما ایآ ؟دراد ترورض ایآ ؟دراد
 ؟ریغلاب ترورض ای تسا تاذلاب ترورض
 ؟ی تاذ ترورض ای تسا ی لزا ترورض
 هب ترورض ای تسا لومحم طرشد هب ترورض
 ؟تسا هیفصو تسا هماع هطورشم ؟فصو طرشد
 دوشی م دوجو زا ثحب ی لکروط هب ؟تسا همئاد
 نیمه .دوشی مند هفسلف رد تایهام زا ثحب اما
 ی مند هفسلف رد ی ثحب زین تایهام مزاول زا روط
 نیا «در فوا هجوز هعبر لاا» لائم باب نم .دوشد
 ی ضایر لئاسم هب طوبرم .تسیند هفسلف هب طوبرم
 ای دراد ترورض هعبرای یارب جوز هک تسا
 نیا تسیند ی فسلف ثحب کی نیا .درادن ترورض
 .تسا ی ضایر ثحب ،ثحب

هفسلف عوضوم رد هک هچ نآ نیار باند سپ
 میسقت هب تسا دوجو ثحابم تسا مهم ام یارب
 تایهام اما .کذ لائما و ش دوخ هیوناث ای هیلوا
 مزاول و تایهام اذه ی لءء انب .دنتسیند ثحب دروم
 و دنتسه چراخ ی فسلف ثحابم زا تایهام
 هب .دنوشی م لخاد ی فسلف ثحابم رد ادارطتسا
 صاخ دوجو هک ی لومحم دوجو ره هک نیا رطاخ
 لکیرگا اما (تسا هماع دوجو ی لومحم دوجو) دشاب
 تباث ی تیهام یارب میهاوخب ام ار ی صاخ دوجو
 نآ .دوشد ثحب دیاب مه تیهام نآ اعبط ،مینک
 زا ؟درجم ای تسا ی دام ؟تسا ی تیهام هچ تیهام
 تسا ی عبط ؟تاعادبم ریغ زا ای تسا تاعدبم
 زا ثحب ادارطتسا هفسلف رد اذل ؟ی عبط ریغ
 نیا هک مینیبی م ام نیار باند سپ .دوشی م تایهام
 دریگی م رارق ثحب دروم هفسلف رد ثلاث داوم
 .تسا بوخن اکما و عانتما و ترورض نام هک

ی م ر ا ر ق ت ح د ر و م ا ج ن ی ا ر د ن ل ا ه ک ن ی ا ب خ
دریگ.

منظور از ضرورت در يك قضیه فرض
کنید که من باب مثال عرض شود «انا الله
موجود» یا «الانسان موجود» منظور از این
ضرورت چه ضرورتی است؟ آیا در این جا
لوازم ماهیت آمده و ثابت شده برای ماهیت یا نه؟
وجود آمده ثابت شده برای ماهیت؟ البته که وجود
در این جا ثابت شده است. در این جا ما دو نوع
وجود داریم يك وجود داریم وجود الله تعالی است
«الله موجود». وجود دیگر داریم «الانسان
موجود» دو وجود را ما ثابت برای دو موضوع
مختلف کردیم. موضوع اول «الله» و موضوع
ثانی «الانسان» است. بحث در این است که نسبت
بین وجود و نسبت بین موضوع چه نسبتی است؟
در اولی نسبت، نسبت ضرورت است در دومی
نسبت نسبت امکان است یعنی الانسان بما هو
انسان لیس ضروری الوجود و لا ضروری العدم
و بلکه ممکن الوجود و العدم است.

مینگی م ث ح د ا م ا ج ن ی ا ر د ن ی ا ر ب ا ن ب س پ
دو جو ه چ . ع و ض و م ی ا ر ب ل و م ح م د و ج و ز ا
ی ا ی ا ض ق ر د ی ن ع ی . ی ت ع ا ن د و ج و ه چ ی ل و م ح م
ا م ا ر ی ت ع ا ن د و ج و ، ه ب ک ر م ی ا ی ا ض ق ر د ه ی ب ی ک ر ت
ن ا س ن ل ا « م ی ئ و گ ی م ه ک ی ت ق و ؛ م ی ن گ ی م ل م د
ی م ل م د ن ا س ن ا ی ا ر ب ا ر ت ب ا ت ک د و ج و ، « ب ت ا ک
« ل ا و ا ب ت ا ک ن ا س ن ل ا » ا ی ا ه ک ل ا و س ن ی ا ا م ا . م ی ن ک
ث ح ا ب م ه ب ؛ د ر ا د ن ی ط ب ر ه ف س ل ف ث ح د ه ب ر گ ی د ن آ
د ی ن ک ا ش ا م ت د یر ا د م ش چ ن ا ت د و خ . ت س ا ط و ب ر م ر گ ی د
ر ا ک ر گ ی د ه ف س ل ف ه ب ؛ ه ن ا ی ت س ه ب ت ا ک ن ا س ن ا د ی ن ی ب

ی مزاولک میدرک هاگزام میدما ی تقوی لو . درادن
حرطم ثحب نیا تقو نآ میدید عوضوم ی اربار
نید تبسند و لومحم نیا نید تبسند هک دوشی
نیا لاماد بوخ؟ دود دهاوخ ی تبسند هچ عوضوم
ظاظ هک میدید هفسلف درومردام ار ثلاث داوم
دنهاوخ عوضوم و لومحم نید طبار نیا دوجو
دود دنهاوخ ایاضق نید هدام؛ دود

ی م دینک ضرف؛ قطنم غارسد میآی م لاماد
دینک ضرف ای «قطان ناوید ناسنلا» هک میوگ
نیا رد «در فثلاثلا جوز هعبر لا» لاثم بابنم
ناسنلا؛ تسا دوجو ود نیا نید ی تبسند هچ اج
نید و «قطان ناوید» نید تبسند قطان ناوید
تسا ترورض تبسند؟ تسا ی تبسند هچ «ناسنا»
ناسنا ی اربتسا نکم قطان ناوید ایآ؟ ناکما ای
؛ دراد ترورض هک هتبا؟ دراد ترورض ای دشاب
؟ دشابند قطان ناوید و دشاب ی ناسنا دوشی م ایآ
رب «قطان ناوید» لمد؛ قطان ناوید ناسنلا
«تیجوز» لمد تسا ی رورض لمد «ناسنا»
ی رورض لمد؟ تسا ی لمد عون هچ «هعبر ا» رب
هفطنلا؛ هفطن رب «قطان ناوید» لمد . تسا
ایآ هفطن؛ مینادی منارنیا «لاما قطان ناوید
تیقطان، ناوید ی تد؟ هذ ای تسه قطان ناوید
ار هفطنام هک ی تقوی نعید؛ هفطن هب هبسنلاب دراد
ی عوقو ناکما هب تسا نکم میریگی م رظن رد
هب تسه مهن کم و، دوشب قطان ناوید هبل دبتم
قطان ناوید دیدحلا»؟ دوشن لدبتم قطان ناوید
؛ تسا عنتم دیدحلا ی ارب قطان ناوید، لا «لاما
تسا مدعلا ی رورض

پس بنابر این ما می بینیم در قضایای منطقیه

همین مواد ثلاث وجود دارد. یعنی ضرورت، امتناع و امکان در قضایای منطقیه وجود دارد. حال صحبت در این است که آیا وقتی که ما می‌گوئیم «الانسان حیوان ناطق» آیا در این جا ما وجود انسانی را فرض کردیم و بعد «حیوان الناطق» را به او حمل نمودیم؟ یا نه ما می‌گوئیم این محمول به ماهیت چه ارتباطی دارد. سواء اینکه هذه الماهیه تتحقق فی الخارج او لا يتحقق؛ ما به او کاری نداریم؛ یا مثلاً: «الاربعه زوج سواء تحقق هذه الاربعه فی الخارج او لا». مثل هذا الكتاب؛ هذا الكتاب؛ هذا الكتاب؛ هذا الكتاب؛ مجموع هذا الكتاب می‌شود اربعه. این اربعه در خارج وجود دارد یا ندارد؟ ما به آن کاری نداریم. به عبارت دیگر در منطق بحث از قضایای حقیقیه است؛ بحث از وجود خارجی نمی‌کند.

رظن فلاتخا: بهیئت حابمرد اشگهار ی ا بهتکن

ثلاث داوم ث حبرد تیهام بهی فلسف ابی قطنم

خوب حالا در این جا يك نکته‌ای اشاره کنیم (که این نکته بعداً به درد می‌خورد). در اعتراضی که مرحوم آخوند بر محقق دوانی می‌کند این مسأله ما در این جا می‌آید و در آن جا عرض می‌کنیم بر این که اشکال مرحوم آخوندی چی است و اعتراضشان بر محقق دوانی وارد نیست. این نکته در این مسأله در این جا می‌آید و آن که ما در قضایا، گاهی اوقات، علت برای محمول حمل شده بر موضوع یا خود آن ماهیت موضوع است و یا علت شرط وجود اوست.

راک دوجو طر شد بهام ایاضق ی لیخرد ی لو

س فنذ. عوضوم ابل ومحم تبسذ ی ارب تلع میر اذن

میرا دزراک دوجو طرشد و تسا عوضوم نامه
نلا «ءاملعلا مرکا». میئوگی م هک دینک ضرر ف
مارکا یاضتقا هک نآ؟ تسیچ مارکا یارب تلاء
نآ یجراخ دوجو ای تسانهنت، تیملاء ایآ دنکی م
؛ تسین مارکا تلاء هک اهنت تیملاء؟ تسه م هاه
یلاثم ملاء. دوشب ققحتم ملاء نیا جراخ رد دیاب
رد نآ! دنکی مذ مارکا ناسنا هک ار ی تیهام ملاء و
جراخ رد دهاوخی م رگا اما! تسال ایخ و باوخ
دشاب ققحتم جراخ رد ملاء نیا دیاب، دنک مارکا
تلاء و دنکی م ار مارکا یاضتقا هک هچ نآ س پ
طرشد و ملاء نآ؟ تسیچ نآ تسا مارکا یارب
یارب تلاء نآ؛ تسا دوجو طرشد و وای جراخ
تسا مارکا

لکن گاهی اینگونه نیست بلکه علت برای
این محمول؛ علت برای حمل محمول خود نفس
عالم است. وقتی که می‌گوئیم «العالم خیر من
الجاهل» و «العالم یفترق مع الجاهل بالکیفیه».
الآن در این جا هیچ کاری به وجود خارجی و
عدم وجود خارجی عالم نداریم. نفس «العالم» فی
حد نفسه با جاهل تفاوت دارد. حال چه در خارج
این عالم باشد و چه نباشد؛ حمل «خیر» بر این
موضوع نیاز به وجود خارجی ندارد. یعنی در
باب ماهیات این بحث می‌شود که ماهیت عالم با
ماهیت جاهل با هم افتراق و اختلاف دارند خب
همین طور شما بیاید در قضایای حقیقیه دیگر؛
می‌گوئیم «الاربعه زوج» این زوجیت را که شما
حمل بر اربعه می‌کنید آیا به لحاظ این که اربعه
در خارج است حمل می‌کنید؟ یا به لحاظ خود
اربعه است! حمل می‌کنید به لحاظ خود اربعه

یعنی خود «اربعه فی حد نفسه سواء تحقق فی الخارج اولا یتحقق»، زوجیت برایش حمل می‌شود. اصلاً فرض کنیم تا روز قیامت هیچ اربعه‌ای در خارج محقق نشود تمام افراد تک‌تکی راه بروند؛ در خیابان هیچ چهار تا با هم نروند؛ هیچ چیزی با هم دیگر اجتماع پیدا نکند؛ بین هر شیء و شیء دیگر افتراق، افتراق صد‌ها فرسخ باشد؛ اصلاً فرض کنیم هیچ اربعه‌ای در خارج نباشد باز اربعه زوج است؛ یعنی لا فرض اصلاً به فرض وجود کار نداریم، یعنی صرف تصور اربعه لوازم ماهیت را اقتضا می‌کند، لازمه ماهیت چیست؟ در این جا زوجیت است. دیگر صرف تصور انسانیت لازمه ماهیت را اقتضا می‌کند. یا خود ماهیت را فرض کنید؛ من باب مثال لازمه ماهیت تعجب باشد که اقتضا می‌کند خود ماهیت مثل ذات ماهیات مثل حیوانیت و ناطقیت باشد اقتضا می‌کند چه این که در خارج انسانی باشد یا نباشد.

ار یلومحم لکیه کی تقوقطنم رد ام سپ
 می‌ماند هاگند دوجو ظاحل به میرو آی م عوضوم یارب
 دوزخ به قطنم رد (مفسلف رد به قطنم رد) مینک
 می‌ماند تیهام تیتاذ به و مینکی م هاگند تیهام
 نیا ایآ به مینکی م هاگند تیهام مزاول به و مینک
 ریغ ای تسایروررض تیهام یارب همزلا
 یروررض ناسنا یارب تباتک؟ تسایروررض
 مه یروررض به؟ تسایروررض ریغ ای تسایروررض
 مینکی م هاگند میراد نیا به ام بتسیند

مینکی م هاگند ام هکیتقو اذه یلع اعانبد
 یفسلف یایاضق رد هکار یاهدام نامه هک مینیبی م

یایاضة رد ،میدرکیم لامعتسا و میدربی م راکب
 میوشی م هجوتما اجنیا هب ،میربی م راکب مهی قطنم
 ؛تسا یکی هدامی نعید ؛تسا یکی هلاسم تقیقد هک
 دوجو ظاحل هب یفسلف یایاضة نآ رد هدام نیا
 هک دوشی م لمد عوضوم رب ،لومحم یلومحم
 ناونع هب یقطنم یایاضة رد و تسا صاخ دوجو
 دیز « میئوگی م اجنآ رد .صاخ ناونع هب هذ ،مء
 لمد ناکملااب ار دیز دوجو ؛« ناکملااب دوجوم
 تیهام نیا تسا نکم ینعید ؛دیز رب مینکی م
 تسا نکم و .دوشب صاخ دوجو نیا هب فستم
 .دوشن صاخ دوجو نیا هب فستم

دوجو زا ثحب هیقطنم یایاضة رد یلو
 اذلتسا یلک یایاضة زا ثحب مینکی مذ صاخ
 رهاظ هب ظافلا نوچتسیند ظافلا ابثحب ار یقطنم
 یقطنم هشیمه .درادن راک تیئزج هب درادن راک
 یناعم رد و یلک یناعم رد و یلک یایاضة رد
 دنکی م ثحب

لاونم نیا هب یلک یایاضة زا ثحب نیا
 تیناوید هک دنکی م نیا زا ثحب یقطنم هک تسا
 و حذ هب تیتاک؟ درادناید دراد ترورض دیزی ارب
 ضرفایه؟ درادناید دراد ترورض ناسنا یارب مء
 ترورض نیا یارب بجعت ،لائم بابنم هک دینک
 ایدراد ترورض نیا یارب شود؟ درادناید دراد
 هشیمه ثحب ،یقطنم ثحب رد یلک روطب؟ درادن
 .دوبدهاوخ مء یایاضة و هیلک یایاضة رد

نکمماجنیا ردها هیضعببوخاجنیا رد
 عانتما و ترورض هک ثلاث داوم هک دنیوگب تسا
 دروم مء و د رد یظف لکارتشا هب دشاب ناکما و
 ابظف ردها نیا طقف ینعید .دنریگی م رارق ثحب

مه اباد بکرم یانعم رد هکنیا ایدنراد کاتشا مه
 درادنی لاکشا بخ؛ ظف رد اهنت هذدنراد کاتشا
 ظف کیتقو کیدی ظف کاتشا رد هک دینک ضرف
 ؛انعم رظن هطقن زا یهوجولانم هجو چیه هب
 ؛دشاب هتشدان رگید یانعم اباد یوهام یکاتشا
 یارب عضو کیده بتسا هذد عضو هکنیعدننام
 هب و عجر یذ هبکر یارب رگید عضو هب و بهذ
 رگید عضو هب و شراد یارب رگید، عضو کیدی
 دوجو یطابترا یانعم نیب اجنیا رد. هضف یارب
 فلاتخان اشفلاتخان هک. هضف و شراد لاثم درادن
 دنرادن طابترا مه اباد بتسا یوهام

هک میئوگب هک درادن لاکشا روط نیمه و
 یارب بتسا هذد عضو یظف کاتشا هب یظف کیدی
 اباد یکاتشا تهج کیدی انعم ود نیاهک ؛انعم ود
 کرتشم کاتشا نیاهب مه زاب ؛دنراد رگیدمه
 هب. رگید هفاضا هب انعم کیدی یارب ؛دنیوگی میظف
 دعب. دوشب عضو کرتشم ظف یکی یارب حلاطصا
 کیدمه نیارگید یانعم هفاضا هب انعم نامهی یارب
 هنوگنیا هیفن حذام رد. دریگب تروصدی عضو
 نلارگید ار زاجم مومع ثحب نیاهتبلان. بتسا
 دنیوگی منایاقاً، هیفن حذام رد (مینکی منشرارکت
 ینعید، بتسا یظف کاتشا بابد زالا صانیاهک
 نامه هذرار فرح نیاهک مه یسکن آ)؟! هچ
 فقاوم بحاصد هکی سکن آ (یجدیه دضعی ضاق
 دشابی من آ دننام و

هفسلف رد هکی ثلاث داوم هک دنیوگی مناشیا
 ترورض زاثحب دریگی م رارق ثحب دروم
 ینعید؛ بتسا دوجو ناکما ایدوجو عانتما ایدوجو
 هکلب. تسین عانتما و ناکما و ترورض فرصد

نیا دوجو ترورضی نعی بتسا دوجو هب دیقم
 نیا دوجو ناکما ؛تسا هیفسلفی ایاضق یارب هدام
 دوجو عانتما ؛تسا هیفسلفی ایاضق یارب هدام
 هک نیا هذ .دوب دهاوخ هیفسلفی ایاضق یارب هدام
 رارق ثجدروم ناکما دوخو ترورض دوخ طقف
 دنیوگی م لاثم باب نم دینک صرف ای .دریگی
 درد هب دراوم نلاف رد هکی شرت هفاضا هب کمند
 ی شرت هفاضا هب ار کمند امش رگا ی نعی دروخی م
 هدیاف دراوم هنوگ نیا رد حلم نیا رگید دیدرکن
 اهنت کمند اذغ نیا رد هک دینک صرف امش .درادن
 اذغو ؛تسینم هدیقم و ؛درادن هدیاف لاصا دیتخیر
 ؛دیتخیر اهنت ی شرت رگا .دنکی م بارخم هب ار
 اج نیا رد زاب ،دیتخیر اذغ نیا رد تضومد
 .دنکی مند یافک اهنت تضومد

طولخم م هب ار رصد و نیا دیاب اذل
 ی م دعب دهدب هدیفات ی شرت هفاضا هب کمند ؛درک
 اذغ نیا رد ؛میزیر بر دق نیا اذغ نیا رد هک دنیوگ
 رد .میزیر بر ادم نلاف اذغ نیا رد ؛میزیر بر دق نیا
 هفاضا هب کمند لاثم باب نم رگید ی اذغ کمند
 .دریگب رارق هداقتسا دروم دیاب تولاد و ی نیریش
 کمند هکی تسیاب ی اذغ هدام نیا رد هک دینک صرف
 نیا رد ؛روط نیمه نیا رد ؛ی نیریش هفاضا هب
 اذغ نیا کمند هک دنتفگ و دندما رگا ؛روط نیمه
 ،تسا ردقچ کمند اهاذغ ی رسن آرد ؛تسه ردقچ
 ش دیقم اج نیا رد میوگب م هاوخی مند ار اهنت کمند
 نیا ش کمند دیوگب طقف دناوتی مند فرط (مدر و ایند ار
 نیمه و .دنک تلفغ «ی شرت» ن آزا و ؛تسا ردق
 نیا هب اذغ نیا رد هک دنیوگی م هکی تقو هک روط
 ار تولاد ؛زیرب کمند تبسند نیا هب و رادقم

نیا درد به اهنت کمذ نوچ دنک هفاضا دیابش دوخ
دروخی مذاذغ

کید ریگید نیا ی ظفلا ک ار تشا دوشی م نیا
حلم اج نیا رد هک دینک ضر ف .تسیند دحاو هلاسم
رد ؛هتفرگ رارق ظاحا دروم تضمود هفاضا به
راستخا رطاخب لاد ؛تولاد هفاضا به حلم اجنیا
کید ؛میروآی مذ ار تضمود و تولاد ام ظفلا رد
ی هبیشتنینچمه

هک تسا نیا اهی ضعب ملاک ،هفسلف ثحبرد
تسا دوجو ثحبرد نوچ هفسلف رد ی لک روطب
ی نعید دریگی م قلعت دوجو به مه تروررض
تسا هدام دوجو تروررض نیا ؛دوجو تروررض
؛تسا هیضقه ی ارب هدام دوجو ناکما ایاضقه ی ارب
ثحبرد اما .تسا هیضقه ی ارب هدام دوجو عانتما
دوخ ثحبرد تسیند دوجو ثحبرد ام ثحبرد ی قطنم
ی تلاومحم نآ و تسا تیهام مزاول ثحبرد و تیهام
به هذ ،تیهام ظاحا به دوشی م لمذ نیا رب هک
به ی راک ی قطنم ثحبرد لاصا .دوجو ظاحا
میرادذ ی راک «جوز هعبر لاا» رد ؛میرادذ دوجو
ی م ام دشابذ ای ؛دشاب ج راخذ رد هعبر ا هک نیا به
یاضتقا هعبر ا روست فرصد مینیبب میهاوخ
دنکی م ار تیجوز

رظن دروم هک هچ نآ ی قطنم ثحبرد سپ
توبث ؛تیهام دوجو هذ تسا تیهام ررقت تسا
تسا تیهام روست ؛تیهام دوجو هذ تسا تیهام
تیهام دوجو هذ

ثحبرد هک ار ی تروررض نیاربان سپ
تروررض میهدی م رارق هداقتسا دروم ی قطنم ی اه
ررقت طرشب تیهام به تسا لومحم لمذ

هب تیهام رب تسال و محمل لحم عانتما ترورض
 عانتما . میرادنی راک دوجو هب لاصا ، ررقت ظاح
 قطنم رد هعبرلا هيجوزلا بوجو هعبرلا تیدرف
 هب تیهام نیای نعی . دریگم رارق ثحب دروم
 یاضتقا شیر و صتت و بٹ ظاحا هب و شررقت ظاحا
 ار تیهام نیای یاضتقا ای دنکی م ار تیهام نیای
 ؛ میراد هدام و دام اج نیای رد نیاربانب سپ دنکی مند
 رگید و ؛ دوجو طرشب تسال ترورض کچ
 ثحب رد و ؛ تیهام ررقت طرشب تسال ترورض
 ن هذا ی فؤاد و تسال ررقم هک تیهام ی قطنم ی اه
 نیای نیاربانب سپ . دریگم رارق ثحب دروم
 . دوشی م ل حاجن آرد لومحم

هفسلف ثحب رد هک ی ثلاث داوم نیای اذل
 ن آاب ی ونعم فلاتخا و ی وهام فلاتخا ، تسه
 نیای . دراد ی قطنم ی ایاضق رد ثحب دروم داوم
 ی جدیدضعی ضاق نیمه فقاوم بحاص ملاک
 دنو خا موحرم . منکی م ضرع اج نیای رد دعب . دوب
 هک ار ی بلطم دندهی م باوج ناشیا ملاک نیای هب
 ، تسال صفم ی ردق کچ هتبلا) دنیا مرفی م ناشیا
 ؛ هتشنگ تقو رگید و میوگی م ار ش لامجا طقفنم
 کچ ادرف و میوگی م اج نیای ار ش لامجا نیمه طقف
 موحرم (میوگی م هلاسم نیای یور ی رتشید حرشد
 رد ثلاث داوم رد هک ی فلاتخا هک دنیوگی م دنو خا
 دوخ هب تسال ی قطنم ی ایاضق و ی فسلف ی ایاضق
 راک هچ داوم هب فلاتخا نیای . ددرگی مند رب داوم
 تسال ی لومحم هوحن ظاحا هب فلاتخا نیای ؟ دراد
 ی م رارق هداقتسا دروم ی فسلف ی ایاضق رد امش هک
 دروم ی قطنم ی ایاضق رد هک ی لومحم ن آ و دید
 نیای هب ؛ ددرگی م رب ن آ هب دیدی م رارق هداقتسا

دحاو هدام نیا تسا دحاو هدام، هدام! در اذنی راک
دوشی م دوجو زا ثحب فسلف رد نوچ، اجن آرد
ی قطنم ی اھ ثحب رد هدام نیا. دروخی م دوجو بہ
تا اذ دوخ بہ تیهام ررقت و تیهام دوخ ظاح بہ
نم تیهام مز اول بہ؛ دروخی م تیهام تایتاد و
ه دوجوم اھذا تُشید نم لا دروخی م ی ہ اھذا تُشید
در اذنی راک هدام بہ نیار باند سپ. ج راخلا ی ف

ای «دوجوم اللہ» میوگی م ہکی ی ایاضق رد
ناسنلا» : میوگی م ہکی ی قطنم ی ایاضق رد
ہیضق ہدام نیا ہک تسا نیا رس رب ثحب «دوجوم
ش لم دظاح بہ دوجو بہ دروخی م، دشابن اکما ہک
دوجو ثحب، ثحبی فسلف ثحب رد نوچ؛ ناسنلا رب
ہیضق رد «دوجوم ناسنلا» نیمہ ی ہتم تسا
دوشی م لیدبت «قطان اوید ناسنلا» بہ ی قطنم
تسا نیمہ ش لیلد و ترورض بہ بہ

اجن نیا رد دنو خا مو حرم بلطم نیا ی لو
تسا نیا ن آ و تسہ اجن نیا رد بخاما؛ دنتفگن
ی م دوجو بہ ی فسلف ی ایاضق رد ثحب ہکی ی تقو ہک
دنکی م قرف ہیضق ہدام لاصا مینیبی م ام. دروخ
رب امش ار ماء دوجو ناکم لایاب ی فسلف ہیضق رد
و مور ضلاب دوجوم ناسنلا» ی نکی م لم دناسنلا
ی لومحم دوجو ہک ماء دوجو نیا ی نعید «ن اکملا
ہکی ی تقو اما دوشی م ناسنلا رب لم دن اکملا اب تسا
ن اوید ناسنلا» دوشی م دیایب ی قطنم ہیضق رد
ددرگی م رب «قطان اوید ناسنلا» نیمہ «قطان
و د اجن نیا رد دوشی م مولعم سپ. ترورض بہ
ی فسلف ی ایاضق رد؛ ہدرک قرف اجنیا رد عوضوم
طرشب عوضوم اجن نیا رد؛ دوجو طرشب عوضوم
م ہش اہدام اذل. دوجو طرشب لا؛ ہتا اذ طرشب؛ ی ہ

دنکی م قرف

ی رگید ناید ک ی اج نیا رد دنو خآ م حرم
ناشیا مدرک ضرع هک ی بلطم نیا زا ریغ دندراد
دوجو نوچ ی فسلف هیضق رد امش هک دنیا مرفی م
ی مذ ماجنا ی راک هدام نیا ، ی روآی م اج ن آ رد ار
نید تبسند دیآی م اج نیا رد طقف هدام نیا . دهد
نیا رد ؛ دنکی م رار قرد ار عوضوم نید و لومحم
نیا ق ادصم ن آ و دیآی م هک تسا ق ادصم اج
نیا ق ادصم اج نیا رد نوچ دنکی م دیم ار تبسند
دوجو زا ثحب ؛ تسه ی ج راخ دوجو ترورض
ار هدام نیا دیآی م دوجو نیا نیار باند سپ تسا
دوجو طر شدت رورض ی نعد دنکی م ی ق ادصم هدام
ثحب رد نوچ و دریگی م رار ق ظاحل دروم ج راخ
دریگی م رار ق ظاحل دروم اج نیا رد دوجو قطنم
عوضوم ن آ ابدش تبسند ماء لومحم اج ن آ رد
اج نیا رد اذلتسیند دوجوم و دوشی م هدیجنس
مدرک داجیا فالاتخا و هدمآ هک تسا لومحم دوخ
درادنی راک هیضق هدام هب اما تسا

هتبلدا دنهدی م دنو خآ م حرم هک ی باوج نیا
و هداد ی ناز اتفت هک تسا ی باوج ، باوج نیا
و تسه ناشیا باوج رد حلاطصا هب هک ی لاکشا
دنو خآ م حرم باوج رد هک ی اهلأسم روط نیمه
بثحب نیا یاپ . الله عاشنا ادرف ، تسه